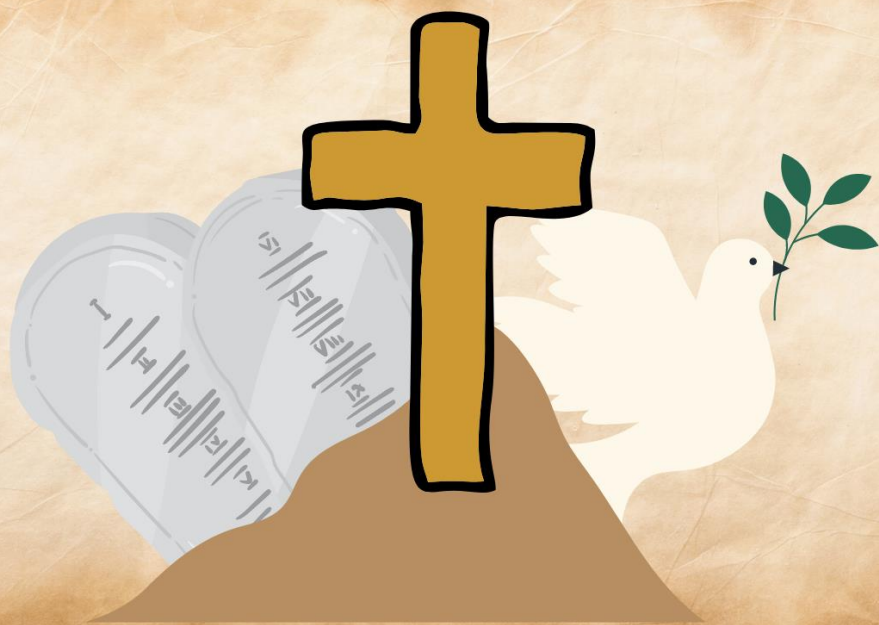

T I M O G R O O T

**VAN WET NAAR
GENADE**

ANTWOORDENBOEK

Timo Groot

Van wet naar genade - Antwoordenboek
De rol van de wet en genade in het leven van een Christus
Door Timo Groot

Voor meer onderwijsmateriaal en Bijbelstudies kunt u mijn
website www.LivingGospel.nl bezoeken.

Copyright: Timo Groot
Fotografie: Canva
24 juni 2024: Eerste druk
Uitgever: Timotheus media

ISBN: 9789083440804

De Bijbelteksten in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de
Herziene Statenvertaling (de HSV).

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of doorgege-
ven door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Timo-
theus media. Voor vragen kunt u een mail sturen naar [info@Living-
Gospel.nl](mailto:info@Living-Gospel.nl).

INHOUD

BEGINVRAGEN	3
H1 DE ONTVANGEN WET	5
H2 WAT IS DE WET?	8
H3 VOOR WIE IS DE WET?	11
H4 DE WET IS ONVOLMAAKT	15
H5 WAAR DIENT DE WET VOOR	22
H6 SLAAF VAN DE WET	28
H7 DE SCHIJNVRIJHEID	29
H8 ZONDER GOD EN VERBOND	32
H9 SLAAF VAN DE ZONDE	35
H10 WAT IS GENADE?	36
H11 PRIJS VAN DE GENADE	40
H12 DE WEDERGEBOORTE	42
H13 HET NIEUWE LEVEN	46
H14 LEVEN DOOR DE GEEST	49
H15 GELOVEN IN DE GENADE	53
H16 GODS GENADE DOORGEVEN	57
H17 SLAAF VAN CHRISTUS	61
BIJLAGE 1: MOEILIJKE WETTEN	63

BEGINVRAGEN

1. Eigen antwoord. Denk bijvoorbeeld aan: de tien geboden, tabernakel, offers, zegeningen, vervloekingen, rechtsregels, eerste boeken van de Bijbel, etc.

2. Eigen antwoord. Denk bijvoorbeeld aan: erfzonde, de slang, je doel missen, straf, oordeel, pijn, verdriet, afzondering, etc.

3. Eigen antwoord. Denk bijvoorbeeld aan: gunst, vrijwillig, rechtvaardig uit het geloof, Heilige Geest, evangelie, etc.

4. Eigen antwoord. Bijvoorbeeld: De wet van Mozes laat de zonde zien en laat ons zien dat wij een Redder nodig hebben. Door de wet zien wij in dat niemand rechtvaardig is in Gods ogen, en wij Gods genade nodig hebben.

5. Alle mensen hebben gezondigd en zullen daardoor de eeuwigheid doorbrengen in de hel. Jezus, Gods Zoon, kwam naar de aarde en leefde een heilig en goed leven. Vervolgens werd Jezus aan het kruis geslagen om verzoening te doen voor de zonde. Jezus heeft de straf van de zonde gedragen. Na drie dagen stond Jezus op uit de dood. Wanneer iemand in zijn hart gelooft en met zijn mond belijdt dat Jezus Christus aan het kruis is gegaan voor zijn zonde en Jezus is opgestaan uit de dood, zal hij gered worden en is hij rechtvaardig geworden. Hierdoor kunnen mensen weer samen met God leven, zowel hier op aarde als later in de hemel.

6. Nee, gelovigen zijn geen zondaren meer, want ze zijn rechtvaardig geworden door het geloof in Jezus Christus. Gelovigen kunnen fouten maken, maar zij hebben geen identiteit van zondaar meer.

7. Eigen antwoord. Bijvoorbeeld: Ik vind dit een rare stelling. Het is juist Gods genade die ons rechtvaardig heeft gemaakt, en het is Gods genade die ons helpt om een rechtvaardig leven te

leven. Gods genade betekent niet dat wij erop los zondigen, Gods genade helpt ons juist om heilig te leven.

8. Eigen antwoord. Bijvoorbeeld: door een heilige levenswandel te leven. Door de zegeningen die ik van God ontvangen heb door te geven aan anderen. Door in liefde te wandelen. Etc.

9. Eigen antwoord. Bijvoorbeeld: door rechtvaardig te leven door je eigen werken probeer je zelf op te klimmen naar de hemel. Als het ware accepteer je niet Gods genade en Gods cadeau van rechtvaardigheid. Door rechtvaardigheid uit geloof weet je dat jij Gods genade nodig hebt, en in geloof heb jij dit ontvangen.

10. Eigen antwoord.

11. Eigen antwoord. Bijvoorbeeld: Alle zegeningen in mijn leven komen door God, maar ik moest mij wel in geloof uitstrekken naar God. Ik heb alles ontvangen in genade en heb dit vastgepakt in geloof.

12. Eigen antwoord.

H1 DE ONTVANGEN WET

1. De verzen uit Psalm 119 benadrukken de vreugde en blijdschap die voortkomen uit het naleven van Gods wet, en dat het erg belangrijk is om de wet te onderhouden. Psalm 119 is dus erg positief over de wet van Mozes.

2. Niet waar. De wet werd pas gegeven aan Mozes. Mozes leefde duizenden jaren later dat Adam en Eva, de eerste twee mensen op aarde. Dus de wet werd niet aan het begin van de schepping gegeven, maar pas duizenden jaren later aan Mozes.

3. Niet waar. Ook voor de wet van Mozes was er oordeel op de aarde. Denk bijvoorbeeld aan de zondvloed of de verwoesting van de steden Sodom en Gomorra.

4. Adam ontving de positie om te heersen over de schepping, mocht de schepping onderhouden, en had de vrijheid om van alle bomen te eten behalve van de boom van kennis van goed en kwaad. Adam had daarnaast een fantastische relatie met God.

5. Eva werd geschapen om een relatie te hebben met haar man, Adam, en om Adam te helpen. God zag dat Adam zich alleen voelde, en hierom maakte Hij Eva uit de rib van Adam.

6. Adam en Eva moesten de hof verlaten omdat zij de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad aten, terwijl dit niet mocht van God. Door deze zonde konden zij niet meer bij God leven, en moesten zij de tuin verlaten. Het was niet Gods verlangen of Gods schuld dat de mens weg moest, de mens had dit zelf veroorzaakt.

7. Verschil 1: Adam en Eva konden in de hof van Eden samen met God wandelen, en dit kon niet meer op de aarde.
Verschil 2: Adam en Eva hadden het makkelijk in de hof van Eden en zij hoefden niet te zwoegen. Op de aarde moesten zij wel zwoegen.

Verschil 3: In de hof van Eden was er overvloedige zegen van God, op de aarde kregen zij te maken met de vloek.

8. God sloot een verbond met Abraham en beloofde dat zijn nakomelingen het beloofde land zouden ontvangen. Daarnaast werd Abraham en zijn nakomelingen gezegend. Voor de Israëlieten was dit verbond erg belangrijk, omdat zij de nakomelingen van Abraham zijn. Het verbond, dat God met Abraham sloot, was ook bestemd voor de Israëlieten.

9. Niet waar. God zag al om naar de Israëlieten, toen zij nog in Egypte waren. Dit was voor de wet van Mozes. God liet Mozes komen om hen te bevrijden uit Egypte en te brengen naar het beloofde land.

10. De Israëlieten konden zich beschermen door het Pascha te vieren, waarbij ze een lam zonder gebrek moesten slachten en het bloed van het lam op de deurposten van hun huis moesten strijken.

11. Tijdens het Pascha werd er een lam geslacht. Het lam zorgde ervoor dat de plaag voorbij het huis trok. Voor ons is het 'offerlam' Jezus Christus geslacht. Door dit offer zal de plaag voorbij ons huis trekken. Wij zullen niet geestelijk dood gaan, maar zullen eeuwig leven met God.

12. Waar. De Israëlieten vroegen aan de Egyptenaren om zilveren en gouden voorwerpen en kleding. De Egyptenaren gaven dit aan de Israëlieten. Op deze manier werden de Egyptenaren beroofd.

13. Hiermee werd bedoeld dat iedere Israëliet in staat was, en de kracht had, om de woestijnreis te maken. God heeft een groot genezingswonder gedaan, zodat iedereen mee kon en niemand ziek of zwak achterbleef.

14. Mozes ontving de wijsheid van God. God gaf Mozes de wijsheid om de rechtszaken te kunnen voeren, zodat er recht werd gesproken.

15. Romeinen 2:14-15: *‘Wanneer namelijk mensen uit volken die de wet niet hebben, de wet van nature naleven, dan zijn ze zichzelf tot wet, ook al hebben ze hem niet. Ze bewijzen door hun daden dat wat de wet eist in hun hart geschreven staat; en hun geweten bevestigt dit, omdat ze zichzelf met hun gedachten beschuldigen of vrijpleiten.’* (NBV21)

16. Mozes was de bemiddelaar tussen aan de ene kant het volk van Israël en aan de andere kant God en de engelen. Mozes stond als het ware tussen het volk en God in, en gaf de woorden door. Het waren niet de geboden van Mozes, maar de geboden kwamen van God.

17. Het verbond werd bekrachtigd met brandoffers en dankoffers van jonge stieren voor God, waarbij Mozes het bloed van de stieren op het volk en het verbondsboek sprenkelde.

18. Het bloed van dieren was nodig om verzoening te brengen tussen God en de mens. Zonder het vloeien van bloed was er geen verzoening nodig. Dit was een schaduwbeeld van het offer van Jezus Christus.

19. Waar. In Exodus 19:16-19 staat dat het volk beefde. Dit deden zij omdat God in vuur neerdaalde op de berg Sinai en er donderslagen, bliksem, zware wolk en bazuingeschal te horen was.

H2 WAT IS DE WET?

1. Het Oude Testament omvat volgens de Rabbijnen 613 wetten.

2. Waar. De wet van Mozes is heilig. Dit staat in Romeinen 7:12: *‘Zo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.’*

3.

a. Tôrâ betekent: wet, instructie, onderwijzing of Thora.

b. Mişvâ betekent: geboden, verordeningen, voorschrift en wet.

4. Wanneer het volk van Israël het verbond van God zou nakomen, zouden ze een heilig volk zijn en een koninkrijk van priesters worden. Ze zouden als Gods eigen bezit worden beschouwd en Zijn zegen en overvloed ontvangen.

5. De wet van Mozes bevat de volgende zes hoofddelen:

1. De tien geboden

2. Rechtsregels over ...

3. Eredienst

4. De woonplaats van God

5. Zegeningen

6. Vervloekingen

6. Het is belangrijk om te begrijpen wat er in de wet van Mozes staat, omdat het Gods instructies zijn voor een heilig leven. In de wet staat ook wat God beschouwt als zegen en wat als vloek, en hoe de Israëlieten konden wandelen in de zegen van God. Daarnaast leren we de basis voor het begrijpen van de relatie tussen God en zijn volk Israël.

7. Met ‘heilig volk’ wordt bedoeld dat het volk van Israël apart is gezet en toegewijd is aan God, met de bedoeling om Zijn wil te gehoorzamen en Zijn karakter in de wereld te weerspiegelen.

8. Denk bijvoorbeeld aan het maken van altaars. Of denk aan de offers, zoals het heoffer, brandoffer, graanoffer, dankoffer, zondoffer en schuldoffer. Of denk aan het nazireeërschap, het geven van eerstelingen, de rode koe zonder gebrek en de feestdagen.

9. De Israëlieten werden aangemoedigd om kwetsbare mensen, zoals vreemdelingen, armen, wezen en weduwen, met mededogen en respect te behandelen, en om voor hen te zorgen. De Israëlieten mochten deze groep niet uitbuiten, maar moesten hun goed behandelen.

10. De zegeningen zijn bijvoorbeeld: het beloofde land, leiding van God, bescherming, overwinning, genezing, ouderdom, vruchtbaarheid, overvloed, vruchtbare grond, herstel, etc.

11. De tien geboden zijn:

1. Vereer geen andere goden naast de God van Israël.
2. Maak geen afgodsbeelden en kniel niet voor hen neer.
3. Misbruik de naam van God niet.
4. Gedenk de sabbat.
5. Toon eerbied voor de ouders.
6. Sla niemand dood.
7. Pleeg geen overspel.
8. Steel niet.
9. Geef geen vals getuigenis.
10. Begeer niet iemands huis, vrouw of wat van iemand anders is.

12. Morele wetten zijn geboden die bepalen hoe men zich zou moeten gedragen volgens goede normen en waarden, zoals niet liegen, geen geweld gebruiken en eerlijk zijn. Burgerlijke wetten vloeien voort uit morele wetten en geven specifieke richtlijnen voor het samenleven en omgaan met elkaar in de samenleving, vergelijkbaar met moderne burgerlijke wetten die bijvoorbeeld regels bevatten over belastingen en administratie.

13. Een aantal straffen die een Israëliet kon ontvangen was:

1. Bij diefstal van een rund: vijf runderen als vergoeding teruggeven.
 2. Valse getuigenis: met de valse getuige moet gedaan worden wat hij de ander toewenste.
 3. Letsel opzettelijk toebrengen: oog voor oog, tand voor tand, etc.
-
14. De ceremoniële wetten betroffen voorschriften met betrekking tot de tabernakel, de feesten die de Israëlieten moesten houden, en hoe offers gebracht moesten worden.
-
15. De voorwaarden waren gehoorzaamheid aan de geboden van God voor de zegen, en ongehoorzaamheid voor de vloek. De Israëlieten hadden zelf de keuze. Kiezen wij voor gehoorzaamheid en de zegen, of voor ongehoorzaamheid en de vloek.

H3 VOOR WIE IS DE WET?

1. Dit komt doordat de Heilige Geest in de mens kan wonen door het offer van Jezus. Het is dus niet meer nodig om een tempel of tabernakel te bouwen, waar God verblijft achter het voorhangsel. God kan nu in de mens wonen.

2. Dit deed God vanwege het verbond dat Hij sloot met Abraham, Izak en Jakob. Hierdoor ontving het nageslacht van Abraham, het volk van Israël, de wet en de verbonden met God.

3. Het doel was dat de kinderen die geboren zouden worden, de wet zouden kennen. Vervolgens zouden zij opstaan en deze weer aan hun kinderen vertellen, om zo de kennis en naleving van de wet door te geven aan toekomstige generaties. De wet gold niet voor één generaties, maar voor alle generaties Israëlieten.

4. Koning David vertelde zijn zoon Salomo om zijn taak ten behoeve van de Heere, zijn God, te vervullen door in Gods wegen te gaan en Zijn verordeningen, geboden, bepalingen en getuigenissen in acht te nemen, zoals geschreven staat in de wet van Mozes. Als Salomo dit zou doen, zou hij onder de zegen van God leven.

5. Niet waar. Het was niet Gods wil dat het volk in ballingschap zou gaan. God wilde hun graag zegenen, maar hiervoor moest het volk zich houden aan de wet van Mozes. Doordat het volk dit niet deed, kwamen zij terecht onder de vloek en werden zij in ballingschap gevoerd. Dit was nooit Gods wil geweest.

6. God stuurde profeten naar deze volken om hen op te roepen om zich te bekeren. God wilde de volken niet onder de vloek plaatsen of in ballingschap sturen. Door profeten te sturen wilde God ervoor zorgen dat de volken zich zouden bekeren, zodat God hun weer kon zegenen.

7. De Israëlieten werden opgeroepen om vreemdelingen niet uit te buiten of te onderdrukken, maar hen lief te hebben als zichzelf, omdat zij zelf vreemdelingen waren geweest in Egypte.

8. Paulus wees Petrus terecht omdat Petrus de heidenen probeerde te dwingen om op de Joodse manier te leven, met de reinigingswetten en voorschriften van Mozes en de overleveringen van de ouden, wat niet in overeenstemming was met de waarheid van het Evangelie.

9. Heidenen waren niet onder de wet van Mozes en maakten geen deel uit van de verbondssluitingen en beloften die aan het volk Israël werden gegeven.

10. Romeinen 6:14 zegt dat christenen niet leven onder de wet, maar leven onder de genade.

11. Paulus vergelijkt de relatie tussen gelovigen en de wet van Mozes met een huwelijksverbond, waarin de gehuwde vrouw gebonden is aan haar man totdat de man sterft. Op dezelfde manier zijn gelovigen gestorven met Christus aan het kruis, waardoor zij vrij zijn geworden van de wet. De wet geldt op het moment dat iemand leeft. Omdat het oude leven van gelovigen niet meer leeft, heeft de wet geen recht meer op hen.

12. Waar. Galaten 2:16 zegt namelijk dat een mens niet gerechtvaardigd wordt door werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus. Het geloof maakt je rechtvaardig, en geen goede werken. Galaten 2:16: *‘Weten dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus. En ook wij zijn in Christus Jezus gaan geloven, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet. Immers, uit werken van de wet wordt geen vlees gerechtvaardigd.’*

13. Abraham wordt genoemd als voorbeeld van rechtvaardigheid door geloof omdat hij de belofte van God geloofde en daarom als rechtvaardig werd beschouwd, lang voordat de wet

van Mozes werd gegeven. Zijn rechtvaardigheid kwam voort uit zijn geloof, niet uit het naleven van de wet. Dit kon ook helemaal niet, aangezien de wet pas veel later werd gegeven aan Mozes.

14. Dit is niet waar. De wet van Mozes geldt nog steeds voor wettelozen, opstandigen, goddelozen, zondaars, onheiligen, onreinen, etc., maar niet voor de rechtvaardigen. De wet heeft dus nog steeds een belangrijke functie.

15. Onder leiding van de Heilige Geest werden de heidense gelovigen opgedragen zich niet te laten besnijden of de wet van Mozes te onderhouden, behalve dat ze zich moesten onthouden van afgodenoffers, geen bloed of verstikte dieren moesten eten, en zich niet mochten bezighouden met hoererij.

16. Paulus stelt de keuze tussen het verbond van de wet van Mozes (dit is Ismaël), dat gebaseerd is op menselijke werken, en het verbond van genade (dit is Izak) door Jezus Christus, dat gebaseerd is op Gods belofte en genade. Hij moedigt aan om te kiezen voor het verbond van genade en de vrijheid die dit brengt. Ismaël was de zoon van de slavin, en was een teken van de wet van Mozes. Izak was de zoon van de vrije vrouw, en was een teken van de genade en de belofte.

17. Izak erfde alles van Abraham. Dit laat zien dat alleen de zoon van de belofte en de genade de erfenis ontvangt. Wanneer je ervoor kiest om onder het juk van de wet van Mozes te leven, ontvang je geen erfenis.

18. Omdat dit laat zien dat de vrijheid en genade van het hemelse Jeruzalem niet alleen toekomstgericht zijn, maar dat gelovigen er vandaag al in kunnen leven. Het is een oproep van Paulus om te leven in de vrijheid en genade van Jezus, in plaats van terug te keren naar een leven onder de wet van Mozes.

19. Galaten 5:4 geeft aan dat iemand die probeert gerechtvaardigd te worden door de wet van Christus losgeraakt is en buiten

de genade is gevallen. Proberen gerechtvaardigd te worden door de wet staat gelijk aan het verwerpen van de genade van Christus. Galaten 5:4: *‘U bent van Christus losgeraakt, u die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; en daarmee bent u uit de genade gevallen.’*

H4 DE WET IS ONVOLMAAKT

1. De mens probeerde de wet na te leven, alleen was dit onmogelijk. De zondige natuur van de mens zat in de weg. De mens probeerde het wel, maar het lukte (op Jezus na) niemand.

2. Dit is waar. Dit staat namelijk in Romeinen 7:12: *‘Zo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.’*

3. De Spreuken en Psalmen spreken positief over de wet van Mozes. De wet van Mozes was ook niet verkeerd, het was de mens die verkeerd was. Voorbeelden:

Psalm 19:8-9: *‘De wet van de HEERE is volmaakt, zij bekeert de ziel; de getuigenis van de HEERE is betrouwbaar, zij geeft de eenvoudige wijsheid. De bevelen van de HEERE zijn recht, zij verblijden het hart; het gebod van de HEERE is zuiver, het verlicht de ogen.’*

Spreuken 28:7: *‘Wie de wet in acht neemt, is een verstandige zoon.’*

4. Niet waar. Ook ‘kleine’ zonden zorgen ervoor dat iemand de eeuwigheid mist in de heerlijkheid van God. Wanneer iemand één kleine zonde doet, kan hij niet meer door zijn eigen goede werken in de hemel komen en is hij een overtreder van de wet van Mozes. Jakobus 2:10 laat ook zien dat wanneer iemand één gebod heeft overtreden, hij schuldig is bevonden aan alle geboden.

5. Romeinen 3:10-12 leert ons dat er niemand rechtvaardig is, iedereen is afgedwaald en er is niemand die goeddoet. Oftewel, alle mensen hebben van nature een verdorven en slechte natuur.

6. Het Woord van God verliest zijn kracht doordat mensen het Woord verdraaiden door hun eigen geboden, bepalingen of gedachten toe te voegen die niet in de Bijbel staan. Of door excuses te verzinnen om bepaalde Bijbelteksten niet na te hoeven leven of te geloven.

7. ‘Het vlees’ wordt in de Bijbel gezien als het fysieke menselijke lichaam of de zondige natuur van de mens. In de context van vlees versus geest verwijst het naar de geërfde zondige natuur van Adam, waardoor de mens onder de macht en heerschappij van de zonde staat. De mens kan, vanuit zijn natuur, niet heilig leven.

8. Het feit dat de wet van Mozes geestelijk is, laat zien dat deze afkomstig is van God en heilig, rechtvaardig en goed is. Het vlees met de zondige natuur en het geestelijke kunnen niet samengaan, omdat de zondige mens niet in staat is om de geboden en bepalingen van de geestelijke en heilige wet van God na te leven.

9. Het denken van het vlees staat in vijandschap met God omdat het zich niet kan onderwerpen aan de wet van God. Het is gewoon onmogelijk. Om deze reden kan het vlees God niet behagen.

10. Het doel van Paulus zijn brief aan de Galaten was om hen te waarschuwen om niet terug te keren naar de werken van de wet van Mozes en hen eraan te herinneren dat gelovigen niet langer onder de wet leven, maar zijn vrijgekocht door Jezus Christus. Paulus wilde hun laten zien dat zij rechtvaardig zijn geworden door het geloof en niet door werken van de wet.

11. God sloot een tweede verbond omdat het eerste verbond, de wet van Mozes, niet tot volmaakt leidde en niet het juiste resultaat bereikte. Als het eerste verbond perfect was geweest, zou er geen noodzaak zijn geweest voor een tweede verbond.

12. Het verhaal laat zien dat de wet van Mozes oordeelt en veroordeelt, terwijl de genade van Jezus Christus vergeving biedt. Jezus veroordeelde de vrouw niet, maar gaf haar genade en vertelde haar om niet meer te zondigen.

13. Voor Paulus betekende dit dat zijn vertrouwen op zijn eigen naleving van de wet van Mozes, die hij vroeger beschouwde als

een bron van rechtvaardigheid, in feite niets waard was in vergelijking met de rechtvaardigheid die hij vond door zijn geloof in Jezus. Hij zag in dat alleen geloof in Christus hem ware rechtvaardigheid kon brengen, en al het andere was als ‘troep’.

14. Galaten 3:10 zegt: *‘Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen.’* Oftewel, mensen die hun vertrouwen stellen op de wet leven onder de vloek.

15.

VERVLOEKINGEN	Deuteronomium 11:26-30, 27:13 en 28:15-68.
Ziekte, zwakte en dood	Leviticus 26:16a, 26:25, 26:30, Deuteronomium 7:10, 28:21-22, 28:27-29, 28:34-35, 28:59-62, 29:22 en 30:18.
Onvruchtbaarheid van mensen en dieren	Deuteronomium 28:18
Droogte, onvruchtbare grond en honger	Leviticus 26:19-20, 26:26, 26:29, Deuteronomium 11:17, 28:17-18, 28:22-24, 28:38-40, 28:42, 28:48, 28:53-57 en 29:23.
Financiële en materiële tekorten	Deuteronomium 28:43-44, 28:48 en 28:57.
Veroveringen door de vijand, gedood worden en wegvoeringen naar andere landen.	Leviticus 26:16b-17, 26:25, 26:33a, 26:37b-39, Deuteronomium 4:25-28, 8:19-20, 28:25, 28:29-34, 28:36-37, 28:41, 28:48-52, 28:63-65, 28:68 en 29:28.
Onbeschermd tegen wilde dieren, verlaten steden en verwoeste land	Leviticus 26:22, 26:31-33 en 28:26.
Angst	Leviticus 26:36-37 en Deuteronomium 28:66-67.
Overall vervloekt	Deuteronomium 28:16 en 28:19-20.

16. Dit is niet waar. God maakte juist de wet zodat Hij Zijn volk kon zegenen. God wilde dat Zijn volk zich aan Zijn geboden hield zodat God de zegen over het volk kon gebieden.

17. Hiermee wordt bedoeld dat de wet niet in de harten van de mensen is geschreven, maar op stenen tafelen. Je hebt er niets

aan dat de wet op steen is geschreven, de wet moet in het hart van de Israëliet geschreven worden. Alleen wanneer de wet in het hart van de Israëliet was en de Israëliet zich hieraan hield, kon de wet voor zegen zorgen.

18. Jeremia 31:33: *‘Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal **die in hun hart schrijven**. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.’* Dit vers zegt dus dat God belooft de wet in het hart van de Israëlieten te schrijven.

19. De wet van Mozes is met letters in stenen geschreven, terwijl het nieuwe verbond door de Heilige Geest in het hart van de mens aanwezig is. Het zondige karakter van de mens zorgde ervoor dat de wet van Mozes alleen tot veroordeling kon leiden en daardoor doodt de letter de mens. De wet die geschreven is op papier of in steen kan alleen maar doden en schuldig verklaren. Het nieuwe verbond werkt met de Heilige Geest. De Heilige Geest maakt juist levend en zorgt ervoor dat mensen gerechtvaardigd worden.

20. Het citaat benadrukt dat goede werken doen niet de reden is waardoor wij in de hemel komen, maar eerder een natuurlijke uitdrukking is van het feit dat men al een kind van God is. Je doet goede werken omdat God jou rechtvaardig heeft gemaakt, en je doet geen goede werken om rechtvaardig te worden.

21. Het gevaar is dat iemand denkt dat hij zelf rechtvaardig is geworden. Oftewel, hij heeft reden om te roemen in zichzelf. Dit kan niet, want God wil juist rechtvaardigheid geven uit genade, en niet door werken.

22. Wanneer je loon ontvangt, heb je dit zelf verdiend. Doordat je hebt gewerkt, heb je loon verdiend. Wanneer je genade ontvangt, heb je dit niet zelf verdiend, je hebt het gekregen als cadeau of geschenk.

23. De offerdiensten waren handelingen waarbij priesters een dier offerden aan God om verzoening te doen voor het volk of een individuele Israëliet. Het doel was om de zonde niet aan de mens toe te rekenen, maar over te dragen op het dier, dat vervolgens de prijs voor de zonde betaalde.

24. Het is onrechtvaardig omdat een mens veel meer waarde heeft dan een dier. Een dier en een mens staan niet gelijk aan elkaar. Er is een groter offer nodig om de mens echt te kunnen vergeven.

25. God kon niet bij het volk wonen vanwege de aanwezigheid van zonde. Als God onder het volk zou wonen terwijl er zonde was, zouden de mensen sterven vanwege Gods heiligheid en goedheid. Daarom moest God 'wonen' in de tabernakel, achter het voorhangsel.

26. Deze uitspraak laat zien dat de tabernakel, en de wet van Mozes, nog niet volmaakt waren. Er was namelijk een ander verbond nodig en een groter offer. De tabernakel liet zien dat niet iedereen vrij was om tot God te naderen in Zijn heiligdom. Zolang de tabernakel en de tempel dienst deden, bleven mensen herinnerd aan de afstand tussen God en de mens.

27. De hogepriester kon niet als goede middelaar dienen, omdat hij zelf schuldig was voor God vanwege zijn eigen zonden. Hij was net als alle andere Israëlieten een zondaar. Daarnaast leefde de hogepriester niet voor eeuwigheid, dus er was steeds een nieuwe hogepriester nodig.

28. God beloofde aan Abraham dat hij een zegen zou zijn voor alle geslachten van de aarde. Deze belofte werd vervuld in Jezus Christus, die als de Messias kwam om verzoening en zegen te brengen voor de gehele wereld.

29.

Abraham en Izak	God en Jezus Christus
Izak was een zoon van de belofte.	Jezus was de beloofde Zoon en Messias.
Abraham moest zijn enige en geliefde zoon Izak offeren.	God moest Zijn enige en geliefde Zoon Jezus offeren.
Izak diende als brandoffer.	Jezus diende als brandoffer.
Izak werd op een berg geofferd.	Jezus werd op de rots Golgotha geofferd.
Izak moest zijn eigen hout dragen voor zijn eigen offer.	Jezus moest Zijn eigen hout (het kruis) dragen voor Zijn eigen offer.
Abraham profeteerde dat God zelf voor een Lam zou zorgen.	Jezus Christus was het Lam van God en was een geschenk voor de mens.
Izak werd vastgebonden aan het offer.	Jezus werd vastgebonden aan het kruis.
Abraham gaf zijn offerplaats de naam: De Heere zal erin voorzien.	Jezus heeft voorzien en ons alles gegeven.
Abraham en Izak werden gezegend en hun nageslacht zou talrijk worden.	Jezus is gezegend en Hij zal veel nageslacht zien. Hij is namelijk de eerstgeborenen van vele broeders.
God beloofde dat iemand vanuit zijn nageslacht alle volken van de aarde zou zegenen.	Jezus heeft alle volken van de aarde gezegend.
Abraham geloofde dat God Izak uit de dood kon opwekken.	Jezus stond op uit de dood.

30. De wet van Mozes, die pas later kwam, kon de belofte aan Abraham niet tenietdoen. Dit komt doordat Gods belofte onveranderlijk is, en Hij altijd trouw blijft aan Zijn woord. God had het namelijk aan Abraham beloofd. De wet kon de verlossing,

die door het offer van Jezus Christus werd gebracht, niet vervangen of ongedaan maken.

31. Niet waar. Jezus was nooit een 'plan B'. Vanaf het boek Genesis was het Gods plan om Jezus naar de aarde te sturen, ook al voor de wet van Mozes. Dit zien wij onder andere terug in de belofte van God aan Abraham.

32. Abraham werd als rechtvaardige beschouwd vanwege zijn geloof in God, niet vanwege zijn naleving van de wet van Mozes. Zijn geloof was de reden dat God hem als rechtvaardig beschouwde.

33. Wanneer je een zoon van Abraham bent, ontvang je de zegen. Wanneer je de werken van de wet doet, ontvang je de vloek. Hoe word je een zoon van Abraham? Door net als Abraham te geloven.

34. Paulus maakte zich zorgen dat sommigen de besnijdenis als een vereiste zagen voor redding, wat in strijd was met het principe van redding door genade alleen, door geloof in Jezus Christus. Hij benadrukte dat het geloof in Jezus de enige ware bron van redding is.

35. Dit komt door de zondige natuur van de mens. De mens is de oorzaak van het falen om de wet te volbrengen. Omdat de mens de wet niet volmaakt kan naleven, leidt dit tot veroordeling.

36. Het nieuwe verbond van God is gebaseerd op geloof in Christus en maakt geen onderscheid tussen mensen op basis van besnijdenis of afkomst. Iedereen die gelooft, wordt een nieuwe schepping in Christus. Of je nu een Jood, Europeaan of Afrikaan bent maakt niet uit.

H5 WAAR DIENT DE WET VOOR

1. Het doel van Jezus Zijn eerste komst was om de wet van Mozes te vervullen en als losprijs te dienen voor allen die in Hem geloven. Jezus vervulde wet door zonder zonde te leven.

2. Jezus diende als Middelaar tussen God en de mensheid door verzoening te bewerken en voor de mensen te pleiten bij God de Vader. Als Hogepriester begrijpt Hij de menselijke zwakheden en verleidingen omdat Hij zelf op aarde heeft geleefd, maar zonder te zondigen. Hierdoor kan Hij medelijden hebben met de mensheid en voor hen pleiten in de hemel.

3. Dit is waar. Op dit moment heeft Jezus de rol van Hogepriester. Dit staat in Hebreeën 2:17-18: *‘Daarom moest Hij in alles aan Zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die God betreffen, om de zonden van het volk te verzoenen. Want waarin Hij Zelf geleden heeft, toen Hij verzocht werd, kan Hij hen die verzocht worden, te hulp komen.’*

4. De wet is niet bestemd voor de rechtvaardigen omdat zij door Jezus Christus gerechtvaardigd zijn en niet veroordeeld worden door de wet. De rechtvaardigen zijn samen met Jezus gestorven en weer opgestaan uit de dood. Dit zorgt ervoor dat de mens niet meer onder de wet of de zonde valt, maar in vrijheid mag leven onder de leiding van de Heilige Geest.

5. Het betekent dat Jezus leefde in overeenstemming met alle geboden van de wet van Mozes en dat alle profetieën over de Messias in Hem werden vervuld.

6. Dit is niet waar. De wet van Mozes was (en is) niet verkeerd. De wet heeft een belangrijk doel. En de wet geldt nog steeds voor de wettelozen, maar niet meer voor de rechtvaardigen volgens 1 Timotheüs 1:8-9. Jezus kwam ook niet om de wet te

vernietigen. Volgens Jezus zal er geen jota of tittel van de wet voorbij gaan.

7. Jezus was de enige die de wet kon vervullen, omdat Hij als enige zonder zonde was en geen zondige natuur had. Jezus leefde zonder te zondigen, waardoor Hij zich hield aan elk gebod en regel van de wet.

8. De mens kan onder andere beïnvloed worden door: opvoeding, cultuur, media, onderwijs, vrienden, collega's, levenservaringen, religie en ouders.

9. De drie mogelijke gevolgen zijn:

1. Streven naar rechtvaardig leven en het onderhouden van de wet.
2. Ik ben een zondaar, dus het maakt toch niet meer uit wat ik doe. Ik blijf in de zonde leven.
3. Erkennen van de noodzaak van de Redder Jezus Christus, en in Hem geloven en vertrouwen.

10. De beste manier om te weten of iets zondig is of heilig is, is door de openbaring van de Heilige Geest. Maar voor dit hoofdstuk is het antwoord: Door het lezen van de wet van Mozes kan je zien of iets zondig is, of dat iets heilig is. De wet overtuigt ons wat zonde is.

11. De Israëlieten werden, door middel van de offerdiensten, voortdurend herinnerd aan de zonde en de noodzaak van vergeving. Telkens wanneer een Israëliet zondigde, moest hij een offer brengen om vergeving te ontvangen. Dit offer was niet alleen een persoonlijke herdenking, maar ook de andere Israëlieten zagen aan het offer dat er weer een zonde was gedaan. De jaarlijkse verzoening op de grote verzoendag diende ook als herinnering aan de zonde en de behoefte aan verlossing.

12. Niet waar. De wet van Mozes veroorzaakte niet de zonde, dit deed de zondige natuur van de mens. De wet kon wel de overtredingen laten toenemen door het laten zien van wat zonde

is, en door het opwekken van verlangens om te zondigen. Dit komt niet doordat de wet van Mozes slecht was, maar doordat de zondige natuur van de mens wil rebelleren tegen God.

13. De wet van Mozes maakte de mensheid bewust van wat zonde is, waardoor mensen zich meer bewust werden van hun zondige natuur. Doordat de mens nu wist hoe ze konden rebelleren tegen God, werd hun zondige natuur uitgelokt en leefden zij meer in de zonde.

14. Waar. Ook mensen die leefden voor de wet van Mozes konden gestraft en veroordeeld worden vanwege de zonde. Denk bijvoorbeeld aan de steden Sodom en Gomorra, of denk aan Noach en zondvloed.

15. Rachab werd niet gedood, omdat zij nog geen kennis had over de wet van Mozes. Het werd haar daardoor niet aangerekend. Daarnaast kwam Rachab tot inkeer, en stelde zij haar geloof in de God van Israël door de Israëlieten te helpen. Wanneer zij door zou blijven gaan met prostitutie nadat ze de wet van Mozes kende, en leefde onder het volk, dan zou ze zeker door de rechters van Israël gestraft worden.

16. De wet laat zien wat zonde is. Als de mens niet weet hoe hij kan rebelleren tegen God, dan kan de mens ook niet bewust zondigen. De zonde is dus dood. De wet liet zien hoe de mens kan rebelleren tegen God en dus had het zondige karakter van de mens een aanleiding gevonden om te rebelleren en zondig te zijn tegenover God. De zonde leeft dus op in de mens.

17. Deze uitspraak laat zien dat de zonde haar macht en aantrekkingskracht heeft door de wet van Mozes. De wet laat zien wat zonde is, en door de zondige natuur van de mens wil de mens zondigen. Hierdoor ontvangt de zonde dus haar macht uit de wet van Mozes.

18. Waar. De zonde zorgde voor de (geestelijke) dood. Dit zagen wij al terug in het verhaal van Adam en Eva. Toen Adam

en Eva de vrucht opaten, kwam er dood en lijden in de wereld. Het is de zondeval die ervoor zorgde dat de (geestelijke) dood kwam.

19. ‘Paidagōgos’ betekent leermeester, en wordt ook vertaald als tuchtmeester, bewaker, oppasser, schoolmeester, tutor en disciplinair.

20. De leermeester was vaak streng, wreed, geen goed voorbeeld, liefdeloos en maar tijdelijk aangesteld, en de relatie was als die tussen een slaaf en zijn meester, en niet als die tussen een vader en zijn zoon. De leermeester ging niet goed met de zoon om en het was dus verschrikkelijk.

21. Galaten 3:23: *‘Voordat het geloof echter kwam, werden wij door de wet bewaakt, als gevangenen opgesloten, totdat het geloof geopenbaard zou worden.’* Paulus schreef dus dat de wet de mens bewaakte en hem als gevangene opsloot. De wet had een enorm impact op iemand, en het voelde als een gevangenis.

22. De wet van Mozes was de leermeester totdat Jezus kwam, en mensen door de genade van God en het geloof rechtvaardig werden.

23. De offerdiensten waren nodig als geloofshandelingen van de Israëlieten. Daarnaast waren de offerdiensten een schaduwbeeld van het offer van Jezus Christus. Wanneer iemand een lam offerde, dacht God aan Zijn toekomstige offerlam: Jezus Christus.

24. Rechters hebben de taak om recht te spreken en te oordelen of een verdachte een misdrijf heeft gepleegd, op basis van wetboeken. In het wetboek staat was goed is en wat slecht is, en welke straffen de rechter mag opleggen.

25. Dit betekent dat wetboeken noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat alle burgers op dezelfde manier worden beoordeeld en bestraft voor hun misdaden. De burgers kunnen door het

wetboek weten wat zij wel en niet mogen doen. Als er geen wetboek is, zal iedereen doen wat juist is in zijn eigen ogen.

26. Jethro zag dat Mozes eerst alles alleen wilde oplossen en hij alleen wilde rechtspreken. Jethro adviseerde Mozes om bekwame mannen aan te stellen als leiders en rechters over het volk om de last van het rechtspreken te delen. Hierdoor hoefde Mozes niet alles alleen te doen.

27. Mozes had de wet van God nodig om de rechters te voorzien van de wetten en geboden van God, zodat zij rechtvaardig konden oordelen.

28. De discipelen en Israëlieten konden de Messias herkennen door de verhalen en profetieën in de wet van Mozes en de profetenboeken. Het Oude Testament sprak vaak over de Messias en wat Hij zou doen. Aan deze dingen konden de Israëlieten Hem herkennen.

29. In dit verhaal las de kamerheer een tekst uit Jesaja. Aan de hand van deze tekst legde Filippus uit dat Jezus de Messias is. Dus het Bijbelboek dat werd gebruikt was Jesaja.

30. Dit verwijst naar het feit dat de voorschriften in de wet van Mozes een voorafschaduwning zijn van de toekomstige werkelijkheid in Jezus Christus. De dingen uit de wet waren niet het einddoel, maar slechts een schaduwbeeld van wat komen zou.

31. Waar. Hebreeën 8:5: *‘Zij verrichten hun dienst in wat een afspiegeling, een schaduwbeeld is van het hemelse heiligdom, zoals dat aan Mozes geopenbaard werd toen hij begon met het oprichten van de tabernakel: ‘Let erop,’ zegt God immers, ‘dat je alles vervaardigt volgens het ontwerp dat je op de berg getoond is.’* (NBV21)

32. Als de Israëlieten de wet van Mozes perfect zouden gehoorzamen, zou dit aan andere volken het karakter en de

rechtvaardigheid van God laten zien, waardoor ze tot jaloezie zouden worden gedreven.

33. Waar. God houdt zich aan de geboden van de wet van Mozes. Wanneer wij de wet lezen, kunnen wij zien hoe goed en heilig God is. God heeft zichzelf namelijk als voorbeeld genomen bij het maken van de wet.

H6 SLAAF VAN DE WET

1. Wanneer de Israëlieten naar God zouden luisteren, zou God hun aannemen als Zijn persoonlijke eigendom, zouden zij een koninkrijk van priesters zijn en zouden zij een heilig volk zijn. Daarnaast zou de zegen van de wet over hen komen.

2. Dit kwam door de zondige natuur van de mens. De wet was bedoeld tot vrijheid, en wanneer de Israëlieten zich aan de wet hielden, zou dit vrijheid voor hun betekenen. Maar de zondige natuur van de mens kon zich niet houden aan de wet. In plaats van de zegen en vrijheid van de wet, kwamen ze hierdoor onder de vloek van de wet terecht.

3. Paulus vergeleek de wet met een slavenjuk in Galaten 5 om aan te geven dat de naleving ervan een last werd voor de gelovigen. Hij gebruikte deze vergelijking om te laten zien dat de wet van Mozes een zware last was die de gelovigen onnodig belastte en hen gevangen hield.

4. Niet waar. De wet van Mozes leidt niet tot volmaaktheid. Door de zondige natuur kan niemand zich aan de wet houden. Er was dus een ander verbond nodig om mensen te redden.

H7 DE SCHIJNVRIJHEID

1. Niet waar. Niet alle ongelovigen handelen altijd onjuist, en niet alle gelovigen handelen in alle situaties juist. Een gelovige kan ook fouten maken, en kan een zonde begaan. En een ongelovige kan ook goede dingen doen, zoals het geven van een donatie aan een goed doel.

2. Dit is niet waar. Dit is geen juiste definitie van genade. Het klopt dat God ons wil vergeven. Maar God wil nog meer doen. God wil ons compleet verlossen van de zonde, zodat wij losbreken van de zondemacht. Door Gods genade zullen wij dus heiliger leven.

3. Zonde is het missen van het doel waarvoor God je had geschapen, je leeft niet in harmonie met jouw omgeving en je bent ongehoorzaamheid aan God. Vier categorieën van zonde zijn:

1. Zonden die je doet tegen een medemens.
2. Zonden die je doet tegen jezelf.
3. Zonden die je doet tegen de schepping.
4. Zonden die je doet tegen God.

4.

1. Medemens: Je steelt iemand zijn portemonnee.
2. Jezelf: Je gebruikt drugs.
3. De schepping: Je loost giftige stoffen in een rivier waardoor er veel vissen sterven.
4. God: Je maakt God belachelijk of spot met Zijn naam.

5. Waar. Zonde is altijd verkeerd, want door te zondigen mis jij je doel die God voor jou had en verbreek je de harmonie. Er bestaan geen 'goede' of 'onschuldige' zonden.

6. Enkele uitkomsten zijn leven in schaamte en angst, egoïsme en liefdeloosheid naar de omgeving, het steeds verergeren van zonden, het verruimen van grenzen van moraliteit, het verslinden van elkaar, het aanmoedigen van anderen om in zonde te

leven, het verharden van het hart, en uiteindelijk leiden zonden tot de geestelijke dood en de hel.

7. Adam en Eva verstopten zich voor God na het begaan van deze zonde. Ze schaamden zich voor God en durfden God niet meer onder ogen te komen. Daarnaast werden zij geestelijk dood, en kwam er ellende in de wereld.

8. Dit is waar. Soms beginnen handelingen als een ‘kleine zonde’, en worden ze na verloop van tijd steeds heftiger. Dit zien wij bijvoorbeeld terug bij verslavingen. Terwijl iemand eerst één keer drugs gebruikt in de week, kan dit over een jaar tien keer per dag zijn. Zonde is een hellend vlak dat steeds erger wordt.

9. Het verharden van het hart door zonde betekent dat het hart steeds minder gevoelig wordt voor de invloed van God en Zijn wil. Wanneer iemand herhaaldelijk zondige handelingen verricht, kan dat ervoor zorgen dat ze minder ontvankelijk worden voor de overtuigingen van het geweten en de stem van de Heilige Geest. Deze verharding maakt het moeilijker om berouw te tonen, om Gods leiding te volgen en om Gods liefde te ervaren. Het hart wordt als het ware ongevoeliger voor prikkels en geestelijke waarheden, waardoor de persoon steeds verder van God verwijderd raakt.

10. Zonden kunnen leiden tot mentale en fysieke klachten, gebroken relaties, juridische problemen, financiële problemen en andere negatieve uitkomsten. Zonden tasten namelijk jezelf aan. Wanneer je bijvoorbeeld drugs gebruikt, heeft dit ook veel invloed op je lichamelijk gezondheid.

11. De geestelijke dood is het verlies van de nabijheid en zegen van God, zowel op aarde als in de eeuwigheid. Het komt voor in Openbaring 20:11-15, waar degenen die niet in het boek des levens staan, worden geoordeeld en in de hel worden geworpen. Dit is de tweede, of geestelijke, dood.

12. Waar. God wil ons vergeven en wil ons helpen om de zonde te overwinnen. God is genadig, en wanneer wij een fout maken, wil Hij ons graag vergeven als wij met het juiste hart naar Hem toe komen.

H8 ZONDER GOD EN VERBOND

1. Gods bedoeling was om Adam, Eva en hun nageslacht te zegenen, en heerschappij te geven over de aarde. Dit plan werd verhinderd door de ongehoorzaamheid van Adam, en de leugens van de duivel. Dit zorgde ervoor dat de mensen uit de zegen en het verbond van God vielen.

2. Abel werd gezegend omdat hij zijn eerstgeborene van zijn vee uit geloof gaf. Kaïn gaf pas na verloop van tijd een offer aan God en daardoor werd hij niet gezegend. Kaïn werd vervloekt vanwege de moord op zijn broer Abel.

3. Noach werd gered vanwege zijn rechtvaardigheid en oprechtheid, en omdat hij met God wandelde, terwijl de rest van de mensheid in zonde leefde.

4. God koos Abraham uit vanwege zijn gehoorzaamheid en geloof. Abraham verliet zijn land, familie en huis om God te volgen, en daarom sloot God een verbond met hem. God sloot geen verbond met andere volken, omdat die volken afgoden aanbaden en een andere god over zichzelf hadden aangesteld.

5. Deze vorsten zijn geen aardse koningen, maar geestelijke machten die heersen over specifieke landen of gebieden onder leiding van de duivel. In het voorbeeld van Daniël 10:20-21 gaat het om de geestelijke vorst over Perzië, Griekenland en Israël (Israël had een goede vorst, de aartsengel Michaël).

6. Dit is niet waar. Toen God Abraham zegende, zei God: *‘Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.’* (Genesis 12:3) Oftewel, God dacht er aan om andere volken door Abraham heen te zegenen. Daarnaast ging God ook verbonden aan met andere volken in het Oude Testament, zoals het nageslacht van Lot.

7. Waar. In totaal zijn er maar twee geestelijke koninkrijken. Je hebt het koninkrijk van God, waar Jezus Koning is, en je hebt het koninkrijk van de duisternis.

8.

Kenmerk	Bijbeltekst
Liegen	Johannes 8:44
Misleiden	Handelingen 13:10
Verleiden	Efeze 6:11
(het Woord van God) stelen	Markus 4:15
Angst geven	Romeinen 8:15
Bemoezuchtig, een bemoelial zijn	1 Timotheüs 5:14
Lasteren	1 Timotheüs 5:14
Aanklagen	Zacharia 3:1
Haten	1 Johannes 3:10
Moorden	Johannes 8:44
Verzoeken met zonden / ongehoorzaamheid	Mattheüs 4:1
Gevangennemen en mensen laten lijden	Openbaring 2:10
Wil aanbeden worden/zijn als God	Lukas 4:7
Verraden	Johannes 13:2
Ziek maken / mensen overweldigen	Handelingen 10:38
Afgunstig en egoïstisch zijn	Jakobus 3:14-16
Wil mensen verslinden	1 Petrus 5:8
Valse apostelen, Messiassen of leraren sturen	2 Korinthe 11:14
Wetteloos leven	Mattheüs 13:41
Elke andere vorm van zonde	1 Johannes 3:8

9. De duivel wordt de vader genoemd vanwege zijn invloed op de mensen die in zonde leven, omdat zij zijn begeerten en werken navolgen, waardoor zij geestelijk zijn kinderen zijn geworden. Zij willen namelijk de duivel nadoen in zijn werken.

10. Wanneer de duivel wordt beschreven als de ‘vorst van deze wereld’, betekent dit dat hij tijdelijk en op een zekere manier

een gedeeltelijke controle en heerschappij heeft over de wereld. Deze titel laat zien dat de duivel invloed heeft op de gang van zaken in de wereld, met name door middel van zonde, misleiding en verleiding.

11. Iemand wordt overgezet van het koninkrijk van de duisternis naar het koninkrijk van God door geloof in Jezus Christus als Verlosser en Heer. Dit houdt in dat die persoon erkent dat hij gezondigd heeft, berouw toont van zijn zonden, en gelooft dat Jezus stierf voor zijn zonden en weer opstond uit de dood. Door dit geloof ontvangt hij de vergeving van zonden en wordt hij een kind van God.

12. Dit verhaal staat in Lukas 4:5-8: *‘En daarna bracht de duivel Hem op een hoge berg en liet Hem in een ogenblik tijd al de koninkrijken van de wereld zien. En de duivel zei tegen Hem: Ik zal U al deze macht en de heerlijkheid van deze koninkrijken geven, want die is aan mij overgegeven en ik geef die aan wie ik maar wil; dus, als U mij zult aanbidden, zal het allemaal van U zijn. Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Ga weg van Mij, satan, want er staat geschreven: U zult de Heere, uw God, aanbidden en Hem alleen dienen.’*

H9 SLAAF VAN DE ZONDE

1. De toorn van God uit zich volgens Romeinen 1:18-32 door Zijn reactie op de zonde, en uit zich op het onrecht van mensen die de waarheid geweld aandoen door hun onrechtvaardigheid. In deze verzen beschrijft Paulus hoe God degenen die zich afkeren van Hem, overgeeft aan hun verlangens en hen laat afglijden in steeds diepere zonden. Dit resulteert in een toename van goddeloosheid, afgoderij, onreine relaties, leugens en andere verwerpelijke daden onder degenen die Zijn waarheid onderdrukken. Deze afwijzing van God leidt tot geestelijke blindheid en een verdere verharding van het hart, waardoor mensen steeds verder van Hem afdrijven en uiteindelijk onder Zijn eeuwige toorn vallen.

2. Paulus stelt dat iedereen een besef van God heeft gekregen, omdat Zijn onzichtbare eigenschappen waarneembaar zijn in Zijn werken. Daarom is er geen excuus voor ongelof.

3. Het 'loon' van de zonde is de dood, zowel geestelijk als fysiek.

4. Niet waar. Wanneer een persoon wedergeboren is, betekent dit dat hij of zij een nieuwe schepping is geworden in Christus (2 Korinthe 5:17). Door het geloof in Jezus Christus ontvangt de gelovige vergeving van zonden en wordt hij of zij bevrijd van de macht van de zonde (Romeinen 6:6-7). Dit betekent niet dat de gelovige nooit meer zal zondigen, maar wel dat hij of zij niet langer een slaaf van de zonde is zoals voorheen.

5. Petrus waarschuwde voor dwaalleraren die de gelovigen probeerden te verleiden om in zondige begeerten te leven. Dit is geen echte vrijheid, maar dit is een slavenjuk van de zonde.

6. De enige mogelijkheid om gered te worden is door te geloven in Jezus Christus, Gods Zoon, die de toorn en het oordeel van God gedragen heeft door zijn offer aan het kruis.

H10 WAT IS GENADE?

1. Voorbeelden uit het Oude Testament zijn onder andere Lot die genade vond om te worden gered uit Sodom, de Israëlieten die genade ontvingen van de Egyptenaren tijdens de Exodus en veel bezittingen meekregen, en Boaz die Ruth genade schonk door met haar te trouwen en haar te onderhouden.

2. Het Griekse woord voor genade is ‘charis’, wat onder andere ‘genade’, ‘dank’, ‘gunst’, ‘welgevallen’ of ‘liefdebewijs’ betekent.

3. Het wordt genoemd als voorbeeld van genade omdat het een vrijwillig geschenk was, niet opgelegd door verplichting, maar uit welwillendheid en vrijgevigheid.

4. Gods genade, zoals de liefde van een ouder voor een kind, overstijgt verdiensten. Zoals ouders onvoorwaardelijk voor hun baby zorgen, schenkt God ons genade zonder dat we het verdienen. Net zoals ouders van hun kind houden, ongeacht zijn fouten, blijft Gods liefde voor ons. Het is een onverdiende gunst die voortkomt uit zijn liefde als onze Vader.

5. God is genadig vanwege Zijn karakter van liefde voor ons, ondanks dat we gezondigd hebben en ongehoorzaam waren. We hebben het totaal niet verdiend, maar door Gods liefde is Hij genadig.

6. God had het recht om de mensheid te straffen vanwege hun ongehoorzaamheid aan God en het gehoorzamen van de duivel. Dit is iets wat begon bij Adam en Eva. Ze waren God ongehoorzaam, en besloten om de duivel te gehoorzamen door de vrucht te eten van de boom van kennis van goed en kwaad.

7. 1. Johannes 3:16: *‘Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.’*

2. Romeinen 8:38-39: *‘Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere.’*

3. 1 Johannes 4:19: *‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.’*

8. ‘Genade op genade’ in Johannes 1:16-17 verwijst naar de overvloedige genade die God ons schenkt. Het betekent dat Gods genade voortdurend wordt gegeven, als een voortdurende stroom van zegeningen en gunsten. Door Jezus Christus hebben we toegang tot deze overvloedige genade, die ons leven doordringt en ons in staat stelt om te leven in de vrijheid en liefde van God.

9. Het evangelie van genade verwijst naar de boodschap van redding en eeuwig leven dat Jezus Christus ons gratis aanbiedt. Dit is niet verdiend door onze eigen werken, maar uit Gods overvloedige goedheid en genade.

10. Genade wordt geactiveerd door geloof en komt wanneer iemand Gods genade aanneemt door te geloven in Jezus als Redder en Verlosser.

11. ‘Genade vermeerderen’ betekent niet dat Gods genade vergroot kan worden, want deze is al oneindig groot. Dit laat zien dat wij zelf kunnen groeien in de genade van God en Zijn genade steeds meer kunnen ontdekken. Om dit te ontdekken, zijn geloof en openbaring erg belangrijk. Door een dieper begrip van Gods genade door Jezus Christus kunnen we groeien in onze relatie met Hem.

12. Niemand kan door eigen werken rechtvaardig worden voor God. Rechtvaardigheid komt alleen door geloof in Jezus Christus, die het oordeel van onrechtvaardigen op zich nam. Iedereen die gelooft in Jezus Christus, zal rechtvaardig worden.

13. Deze uitspraak verwijst naar het plaatsvervangend offer van Jezus Christus. Jezus was perfect volmaakt. Hij nam de zonden van de mensheid op zich, zodat zij Gods rechtvaardigheid konden ontvangen in Hem. Jezus nam dus onze zonden, en gaf Zijn rechtvaardigheid aan ons.

14. Rechtvaardigheid wordt volgens de Romeinenbrief verkregen door genade en geloof, niet door werken van de wet.

15. In de Romeinenbrief gebruikt Paulus Abraham als een krachtig voorbeeld van rechtvaardiging door geloof. Dit staat in Romeinen 4.

1. Abrahams geloof als rechtvaardigheid: Paulus benadrukt dat Abraham, de aartsvader van het geloof, niet gerechtvaardigd werd door werken, maar door zijn geloof in God. Hij citeert Genesis 15:6, waar staat: *‘Abraham geloofde God, en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.’* Dit toont aan dat Abrahams rechtvaardigheid niet voortkwam uit zijn eigen verdiensten of werken, maar uit zijn geloof in God.

2. Beloning op basis van geloof, niet werken: Paulus legt uit dat als Abraham gerechtvaardigd zou zijn op basis van werken, hij een beloning zou verdienen. Maar het is niet op basis van verdiensten, anders zou het niet genade zijn maar een verplichting. In plaats daarvan wordt Abrahams geloof gerekend tot rechtvaardigheid, wat aantoont dat rechtvaardiging een geschenk is dat wordt ontvangen door geloof, dit is niet verdiend door werken.

16. Paulus begint in deze tekst door te zeggen dat de zonde de wereld is binnengekomen door één mens, namelijk Adam. Door de zonde van Adam kwam de dood in de wereld, en de zonde heeft zich verspreid naar alle mensen omdat allen gezondigd hebben. Vervolgens legt Paulus uit dat de genade van God veel overvloediger is dan de zonde van Adam. Terwijl de zonde en dood door Adam heersten, regeert nu de genade van God door Jezus Christus, die door Zijn offer aan het kruis verzoening heeft gebracht voor allen die in Hem geloven. Tot slot benadrukt Paulus dat waar de zonde heerste tot de dood, nu de

genade heerst door rechtvaardigheid tot eeuwig leven door Jezus Christus.

17. Een wedergeboren gelovige kan niet meer veroordeeld worden, omdat God het document met al onze tekortkomingen en zonden heeft uitgewist. De straf op onze zonden is gedragen door Jezus Christus, waardoor er geen grond meer is voor veroordeling.

18. Waar. Vergeving laat Gods genade zien omdat het tonen van genade inhoudt dat iemand vrijwillig de straf kwijtscheldt die een ander eigenlijk verdient. In het geval van vergeving van zonden, scheldt God ons de straf kwijt die we vanwege onze zonden verdiend hadden.

19. Denk bijvoorbeeld aan: vergeving van zonden, de Heilige Geest, het eeuwige leven, krachtgaven van de Geest, financiële zegeningen, wijsheid en kennis, werk en talenten, geloof, genezing, bevrijding, etc.

20. Niet waar. God heeft ons niet alleen de genade gegeven dat Hij ons wil vergeven, God heeft ons ook de genade gegeven om los te breken van de zondemacht en om heilig te leven.

21. Niet waar. De Heilige Geest ontvangen wij als genadegave van God. We hoeven de Geest niet te verdienen, God wil het ons graag schenken.

22. Titus 2:11 zegt dat Gods zaligmakende genade aan iedereen is verschenen. Iedereen maakt aanspraak op Zijn genade. Maar mensen moeten deze genade ontvangen door het geloof. Dit betekent dus niet dat iedereen gered is, alleen de mensen die dit ontvangen in geloof.

H11 PRIJS VAN DE GENADE

1. Volgens Filippenzen 2:6-8 betekent het dat Jezus zich vernederde door Zijn goddelijke heerlijkheid en privileges als Zoon van God op te geven. Hij nam de gestalte aan van een dienaar en werd gelijk aan de mensheid door als mens op aarde te leven. Jezus gehoorzaamde volledig aan de wil van God de Vader, zelfs tot het punt van de dood aan het kruis. Concreet betekent dit dat Jezus vrijwillig afstand deed van Zijn Goddelijke positie en macht, zichzelf vernederde door mens te worden, en gehoorzaam was aan Gods plan om de mensheid te redden, zelfs als dit betekende dat Hij moest sterven aan het kruis als een offer voor de zonden van de wereld.

2. Het is belangrijk om steeds terug te keren naar het verhaal van Jezus omdat door Zijn dood aan het kruis wij compleet hersteld zijn. Zijn offer en bloed zijn het krachtigste middel op aarde dat voor ons beschikbaar is. Jezus Zijn offer en Zijn leven vormen de kern van het evangelie.

3. Het verhaal van Jezus laat de volmaakte liefde van God zien doordat Hij Zijn enige Zoon stuurde om voor ons te sterven, en het toont volmaakte genade omdat alle genade die God ons kan geven is betaald aan het kruis.

4. De uitroep 'Het is volbracht' betekent dat het werk van Jezus tot een einde kwam. Jezus had het werk voltooid, en had betaald voor onze rechtvaardigheid. Jezus hoeft niets extra te doen om mensen te kunnen rechtvaardigen, alles is al voltooid. De mens kan dit nu aannemen in geloof.

5. Dit betekent dat Jezus eens en voor altijd voor de zonde is gestorven, zodat wij een geheiligd leven kunnen ontvangen in gemeenschap met God. De dood die wij verdienden, had Jezus gedragen.

6. Dit staat in Mattheüs 8:16-17: *'Toen het nu avond geworden was, brachten ze velen die door demonen bezeten waren, bij*

Hem, en Hij dreef de boze geesten uit met een enkel woord, en Hij genas allen die er slecht aan toe waren, opdat vervuld werd wat gesproken was door de profeet Jesaja toen hij zei: Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen.'

7. Dit is waar. Dit staat namelijk in Galaten 3:13: *'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt.'*

8. Het scheuren van het voorhangsel liet zien dat door Jezus Zijn offer aan het kruis, de scheiding tussen God en de mens werd opgeheven. De gelovigen hadden nu rechtstreeks toegang tot God door het offer van Jezus Christus.

H12 DE WEDERGEBOORTE

1. De voorwaarden om de genade van God volmaakt te ontvangen omvatten het kennen, willen ontvangen, geloven en praktisch toepassen van Gods genadeboodschap.

2. Het lichaam wordt beschreven als het aardpak waarin wij leven, met alle zichtbare delen zoals hoofd, buik, benen, armen en organen. Het lichaam stelt ons in staat om te bewegen op aarde.

3. De ziel is de menselijke kant waarin de wil, emoties, karakter, persoonlijkheid, gevoelens en gedachten bevinden. De geest is de geestelijke kant waarmee de mens contact kan maken met God en de geestelijke wereld.

4. Dit betekent niet dat de mens geen geest heeft, maar dat de geest nog niet is geactiveerd of tot leven is gekomen door de wedergeboorte, waardoor er geen levende relatie met God is. Op het moment van de wedergeboorte wordt de geest geactiveerd, en kunnen wij met onze geest contact maken met God.

5. De wedergeboorte is het moment dat de geest van de mens tot leven komt en volmaakt wordt doordat de relatie met God is hersteld. Tijdens de wedergeboorte wordt dus de geest van de mens ‘geboren’.

6. Niet waar. De ziel van de mens wordt niet volmaakt tijdens de wedergeboorte. De wedergeboorte heeft betrekking op de geest van de mens, die opnieuw tot leven komt door geloof in Jezus Christus. De geest wordt vernieuwd en hersteld in relatie met God. De ziel van de mens ondergaat wel veranderingen door het vernieuwende werk van de Heilige Geest na de wedergeboorte. Dit is een doorlopend proces waarbij de ziel geleidelijk wordt getransformeerd naar het beeld van Christus.

7. Bekering betekent omkeren van een leven gericht op zonde naar een leven gericht op Jezus en Zijn heiligheid. Het is de

eerste stap van wedergeboorte en is daardoor dus het begin van het afleggen van de oude mens, en het wandelen in de nieuwe (wedergeboren) mens.

8. De waterdoop zorgt voor de dood van de oude mens en de opstanding tot een nieuw leven in Christus. Het is een belangrijk onderdeel van de wedergeboorte. Samen met Jezus sterven wij in het doopbad, en samen met Jezus staan wij weer op in een nieuw leven.

9. De doop in de Heilige Geest vindt niet automatisch plaats wanneer iemand tot geloof komt. Het is een speciaal en bijzonder moment dat losstaat van de bekering en de waterdoop. Niet iedere gelovige is gedoopt in de Heilige Geest, maar iedere gelovige kan wel gedoopt worden door de Geest.

10. De Heilige Geest speelt een erg belangrijke rol bij de wedergeboorte. Het is de Heilige Geest die mensen overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel. Het is de Heilige Geest die in het leven van de mens komt, en de mens wil leiden en onderwijzen. De Heilige Geest is ook ons zegel en onderpand.

11. Zonder wedergeboorte is rechtvaardigheid niet mogelijk. Wedergeboorte opent de weg naar het leven in rechtvaardigheid en het genieten van Gods zegeningen in het koninkrijk. Je hebt de Heilige Geest nodig om rechtvaardig te kunnen leven.

12. Waar. Alle drie de gebeurtenissen van de wedergeboorte kunnen op dezelfde dag plaatsvinden. God wil ons in één keer herstellen. Het is Gods verlangen dat wij ons direct bekeren, de waterdoop ondergaan en vervolgens de doop in de Heilige Geest ontvangen. Doordat sommige mensen niet weten dat de waterdoop en de Heilige Geest ontvangen zo belangrijk zijn, is het gebeurd dat iemand eerst tot geloof komt, en pas maanden of jaren later gedoopt wordt in water en gedoopt wordt met de Heilige Geest. Maar dit was nooit Gods bedoeling geweest.

13. In dit boek hebben wij naar een aantal stappen gekeken om de Heilige Geest te ontvangen. Dit zijn de stappen die wij behandeld hebben:

Stap 1: Vraag God om de Heilige Geest.

Stap 2: Dank en aanbidt God voor de genade die Hij aan ons geeft.

Stap 3: Zoek Geestvervulde gelovigen op om jou te helpen.

14. Openbaring betekent het ontvangen van verborgen kennis of geheimenissen die in het hart worden ontvangen, openbaring gaat niet alleen over kennis in het hoofd hebben, maar leven in die waarheden.

15. De Heilige Geest opent harten voor openbaring, helpt met het begrijpen en uitvoeren van Bijbelse waarheden, en transformeert gelovigen om te leven naar Gods openbaring.

16. De wedergeboorte maakt het mogelijk voor de Heilige Geest om in een persoon te wonen en hen te onderwijzen en te leiden in waarheid en openbaring.

17. Enkele manieren om openbaringen te ontvangen, zijn: meditatie op Gods Woord, bidden in tongen, vasten, luisteren naar getuigenissen en preken, lezen van Christelijke boeken, en ontvangen van (persoonlijke) profetieën.

18. Bidden in tongen bouwt een persoon geestelijk op en stelt hem open om door de Geest gegeven openbaringen te ontvangen. Door in tongentaal te bidden ben je ook meer gefocust op het geestelijke.

19. Het doel van openbaring is om een diepere relatie met God te hebben, om Zijn waarheid te begrijpen en te leven naar Zijn wil, en om geestelijke groei en vrucht voort te brengen in jouw leven.

20. Niet waar. God wil ons ook persoonlijke openbaringen geven voor ons eigen leven. Dit kan God doen door profetie of

door tot ons te spreken. Denk bijvoorbeeld aan jouw specifieke roeping en bediening van God.

21. De Heilige Geest en de geest van de mens zijn één geworden, waardoor ze soms moeilijk te onderscheiden zijn in hun werking binnen een gelovige.

22. We kunnen onze volmaakte geest zien door de Bijbel te lezen en te begrijpen dat de Bijbel spreekt over ons nieuwe en wedergeboren geest.

23. Wanneer Jezus wordt geopenbaard, zullen we Hem zien zoals Hij is, en op dat moment zullen onze lichamen en zielen volmaakt worden, zoals onze geest al is.

24. Niet waar. Het klopt dat onze geest volmaakt is geworden. Maar onze ziel en lichaam zijn nog niet volmaakt. Hierdoor kan het dat wij geestelijk gezien rechtvaardig zijn, maar toch nog een zonde kunnen begaan. Het is belangrijk om steeds meer gericht te zijn op de Heilige Geest en niet op onze zondige natuur.

H13 HET NIEUWE LEVEN

1. De wedergeboorte is een enkel moment waarop iemand tot geloof komt en door geloof in Jezus Christus een nieuwe schepping wordt. Dit betekent dat het een definitieve verandering in de geest van de gelovige markeert, waarbij hij of zij met Christus is verbonden. Hoewel de wedergeboorte een vaststaand moment is, is groei in genade een voortdurend proces na de wedergeboorte. Het is belangrijk om Jezus te blijven volgen, en onze daden steeds meer in lijn te laten brengen met onze wedergeboren geest.

2. Een heilig leven leiden betekent leven in gehoorzaamheid aan Gods geboden en afgezonderd zijn van zonde. Het is belangrijk na de wedergeboorte, omdat God ons heeft geroepen tot heiligheid en niet tot het doen van zonden. Gods genade is geen vrijbrief voor zonde, maar een uitnodiging tot een leven dat aangenaam is voor Hem.

3. Het begrijpen dat onze zondige natuur is gestorven helpt ons om te beseffen dat we niet langer slaven van de zonde hoeven te zijn. We hebben een nieuwe identiteit ontvangen in Christus en kunnen in vrijheid wandelen. Wie wij vroeger waren, zijn wij nu niet meer.

4. We houden onze zondige natuur dood door ons te richten op Gods goedheid, heiligheid en de leiding van de Heilige Geest. Het vereist een besluit om niet meer in zonde te leven en ons te richten op een heilig leven.

5. 'Met Christus gestorven zijn' betekent dat we deelhebben aan Zijn dood en opstanding. Onze oude zondige natuur is gekruisigd en begraven, en we leven nu voor God in Christus Jezus.

6. We kunnen nog zonde ervaren door oude denkpatronen en gewoonten, maar we moeten beseffen dat de zonde geen macht meer over ons heeft. Het vereist een vernieuwing van ons

denken en een groei in het begrip van onze nieuwe identiteit in Christus.

7. Het is belangrijk omdat we zijn vrijgemaakt van de zondemacht door Jezus Zijn genade. We moeten niet terugkeren naar een leven van zonde, maar in vrijheid wandelen als nieuwe scheppingen in Christus. De zonde leidt alleen naar ellende en de dood, terwijl de genade leidt tot eeuwig leven en zegen.

8. Romeinen 6:13: *‘En stel uw leden niet ter beschikking aan de zonde als wapens van ongerechtigheid, maar stel uzelf ter beschikking aan God, als mensen die uit de doden levend geworden zijn. En laat uw leden wapens van gerechtigheid zijn voor God.’* Paulus zei dus dat wij onze leden, dat wil zeggen ons lichaam en onze capaciteiten, niet ter beschikking stellen aan de zonde, maar om onszelf beschikbaar te stellen aan God.

9. Het doen van goede dingen met ons lichaam houdt ons bezig en leidt ons af van de zonde. Het draagt bij aan een leven in overeenstemming met Gods wil en genade. Door het goede te doen, laten wij het kwade na. Daarnaast kunnen wij tot grote zegen zijn voor de mensen om ons heen, wanneer wij het goede doen.

10. Dit staat onder andere in: Romeinen 6:19, Efeze 4:28-32, Filippenzen 2:3-4, 1 Thessalonicenzen 4:7, 1 Thessalonicenzen 5:15 en 1 Timotheüs 6:10-18.

11. Het vernieuwen van onze gedachten is belangrijk omdat onze acties en daden voortkomen uit onze gedachten. Door onze gedachten te vernieuwen, kunnen we onze acties in lijn brengen met Gods wil en niet langer handelen vanuit onze zondige natuur.

12. Enkele voorbeelden van aardse gedachten zijn ontucht, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte, hebzucht, toorn, woede, slechtheid, laster, schadelijke taal en leugens.

13. Het betekent dat we bewust onze gedachten controleren en beoordelen of ze overeenstemmen met de wil van God. Verkeerde of zondige gedachten moeten worden ‘gevangen’ en onderworpen worden aan de gehoorzaamheid aan Christus.

14. Het bestuderen van Gods Woord zodat je weet wat de gedachten van God zijn over jou, denken aan hemelse en goede dingen, denken aan wat eerbaar is, het onderwerpen van gedachten aan de wil van Jezus, en leven in relatie met God en andere gelovigen.

15. Het wordt afgeraden om veel tijd door te brengen met mensen die in zonde leven, omdat we kunnen worden beïnvloed door hun gedrag en gewoonten. Als we ons omringen met mensen die zondige activiteiten normaal vinden, kunnen we onze eigen normen en waarden verschuiven en uiteindelijk zelf meer zonde gaan bedrijven.

16. Een persoonlijke relatie met God kan ons helpen veranderen door ons bewust te maken van onze zonden, ons te leiden naar een leven van rechtvaardigheid en liefde, en ons te vullen met Zijn Geest, die ons innerlijke kracht en sterkte geeft om verleidingen te weerstaan. Door met God op te trekken, zien wij hoe goed Hij is en willen wij op Hem lijken.

H14 LEVEN DOOR DE GEEST

1. Niet waar. De Heilige Geest is inderdaad een Persoon, maar Hij kan op meerdere plaatsen tegelijk aanwezig zijn. Als een Persoon van de Drie-eenheid (Vader, Zoon en Heilige Geest) heeft de Heilige Geest geen beperkingen zoals tijd of ruimte zoals mensen dat wel hebben. Daarom kan de Heilige Geest gelijktijdig aanwezig zijn bij alle gelovigen over de hele wereld. Deze alomtegenwoordigheid van de Heilige Geest wordt in de Bijbel benadrukt, waar Hij overal aanwezig is en Zijn werk kan verrichten in het leven van gelovigen, ongeacht waar ze zich bevinden.

2. De profetie van Joël voorspelde dat in de laatste dagen Gods Geest wordt uitgestort op alle mensen, ongeacht leeftijd of geslacht. Dit zorgt voor profetieën, visioenen en dromen, en allen die de naam van de Heer aanroepen zullen zalig worden.

3. Ezechiël 36:25-27 beschrijft hoe God de mens reinigt door water (symbolisch voor wedergeboorte door de doop), een nieuw hart geeft, en Zijn Geest binnenin hem plaatst. Hierdoor wordt het mogelijk voor de gelovige om in Gods verordeningen te wandelen en Zijn geboden te gehoorzamen. De Heilige Geest zal dus doen waar de wet van Mozes niet voor kon zorgen, namelijk rechtvaardigheid.

4. Door de Geest te leven betekent het gehoorzamen aan de leiding van de Heilige Geest, wat ons bevrijdt van de zonde en ons in staat stelt om een leven van gerechtigheid te leven. Naar het vlees te leven betekent dat wij vastzitten in de zonde en in de werken van het vlees.

5. Het leven door de Geest leidt tot vrijheid, geeft kracht en het is de Heilige Geest die jou leidt en helpt. Het leven door de wet van Mozes brengt veroordeling, richt zich op jouw eigen inspanningen en leidt tot slavernij aan de wet.

6. Het denken van het vlees verwijst naar jouw eigen ik en de zonde en is gericht op wereldse verlangens zonder Gods wil. Het is vijandig tegenover God en leidt tot de geestelijke dood. Het denken van de Geest is geleid door de Heilige Geest, gericht op gehoorzaamheid aan Gods wil, liefde, vrede en rechtvaardigheid, wat leidt tot leven en vrede.

7. Door de wedergeboorte komt de menselijke geest tot leven en wordt deze verenigt met de Heilige Geest. Hierdoor wordt de gelovige nieuw. Door wedergeboorte ontvangen we het vermogen om door de Geest te leven, gehoorzaam aan Gods wil en worden we geleid om rechtvaardig te leven. We ontvangen de Heilige Geest namelijk tijdens de wedergeboorte.

8. Omdat de Heilige Geest ons alleen kan leiden als wij Hem de ruimte geven in ons leven. Wanneer wij besluiten om niet naar de Heilige Geest te luisteren, zal Hij ons ook niet kunnen helpen.

9. Door actief de Heilige Geest toe te staan ons leven te leiden, de Bijbel te bestuderen met Zijn leiding, gehoorzaam te zijn aan Zijn instructies en te streven naar een relatie die ons steeds meer op Christus doet lijken. Wij moeten met een open hart luisteren naar Gods Geest en bereid zijn om Hem te gehoorzamen.

10. Romeinen 8:12-13 zegt: *‘Welnu, broeders, wij zijn aan het vlees niet verplicht om naar het vlees te leven. Want als u naar het vlees leeft, zult u sterven. Als u echter door de Geest de daden van het lichaam doodt, zult u leven.’* De Heilige Geest leidt ons weg van zondige daden door ons te helpen het vlees te doden, wat betekent dat we de neigingen en verlangens van onze zondige natuur afwijzen en niet toegeven aan zonde. Door de Geest kunnen we zo in overeenstemming met Gods wil leven.

11. Niet waar. Volgens Romeinen 8:5-8 zijn het denken van het vlees en het denken van de Geest tegengesteld en kunnen niet samengaan. Mensen die naar het vlees leven, kunnen God niet behagen. De Geest leidt ons naar gehoorzaamheid, terwijl het

vlees gericht is op egoïstische verlangens die vijandschap tegen God zijn.

12. Het betekent dat onze menselijke natuur, gericht op onze eigen verlangens en zonde, geen rechtvaardigheid kan brengen. De woorden van Jezus, deze zijn geestelijk en levend, kunnen alleen begrepen worden door de Heilige Geest. Het vlees, zonder God, leidt niet tot eeuwig leven of ware vervulling.

13. Galaten 5:22: *‘De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.’*

14. De vrucht van de Geest kan niet verdiend worden door onze eigen werken, maar wordt gegeven door de Heilige Geest. Het ontstaat door een relatie met en gehoorzaamheid aan de Heilige Geest, niet door menselijke inspanning. Het is de Geest die het ons geeft, en samen met de Geest mogen wij deze vrucht laten groeien.

15. De vrucht van de Geest groeit in ons leven na onze bekering. Het vraagt tijd en toewijding om deze vrucht volledig te ontwikkelen. Dit betekent dus dat de vrucht van de Geest niet gelijk volgroeid is bij onze bekering. We groeien in de vrucht van de Geest door in Christus te blijven en gehoorzaam te zijn aan de Heilige Geest.

16. In Christus blijven betekent verbonden zijn met Hem door geloof en gehoorzaamheid. Deze relatie helpt bij het ontwikkelen van de vrucht van de Geest omdat we afhankelijk zijn van Gods genade en de leiding van de Heilige Geest. Wij besluiten in Hem te blijven en Zijn woorden in ons te laten wonen. Gehoorzaamheid aan Christus en op Hem gericht blijven laat de vrucht van de Geest groeien in ons leven.

17. Spreken in tongentaal bouwt de eigen geest op en richt ons meer op de geest en rechtvaardigheid, minder op het vlees en zonde.

18. Dit staat namelijk in Markus 16:17: *‘En hen die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijn Naam zullen zij demonen uitdrijven; in vreemde talen zullen zij spreken.’* Jezus sprak over allen die geloven. Iedere gelovige heeft het nodig om te kunnen spreken in tongentaal, omdat dit de gelovige opbouwt.

19. De eerste is de tongentaal voor de opbouw van de gemeente en deze moet vertaald worden. Deze is bedoeld om anderen op te bouwen. De tweede is de tongentaal voor persoonlijke opbouw en is een directe verbinding tussen de geest van de gelovige en God. Deze wordt gebruikt om de gelovige zelf op te bouwen.

20. Tip 1: Vraag God om deze gave.

Tip 2: Aanbid God zonder afleiding.

Tip 3: Open je mond en begin te spreken.

Tip 4: Zoek steun bij andere gelovigen die deze gave al hebben ontvangen en vraag om hulp.

Tip 5: Zorg ervoor dat je alle stappen van de wedergeboorte hebt doorlopen.

Tip 6: Blijf in geloof staan, ook al duurt het even.

Tip 7: Wanneer je in tongentaal spreekt, blijf dan regelmatig in tongen spreken.

H15 GELOVEN IN DE GENADE

1. Hebreeën 11:1 laat zien dat geloven een vaste grond is van de dingen die men hoopt, en een bewijs van de zaken die men niet ziet. Geloven is dus een zekerheid.

2. Volgens Romeinen 3:21-28 ontvangen we Gods rechtvaardigheid door het geloof in Jezus Christus, los van werken van de wet. Deze rechtvaardiging komt door geloof in Jezus Zijn verzoenende offer. Hierdoor rechtvaardigt God gelovigen, onafhankelijk van hun eigen prestaties volgens de wet van Mozes.

3. Niet waar. Geloof is niet afwachtend maar actief en werkzaam. Het drijft gelovigen tot gehoorzaamheid aan God en leidt tot handelingen die voortkomen uit vertrouwen in Zijn beloften. Geloof is een krachtige overtuiging die actie onderneemt.

4. ‘Homologeo’ in Romeinen 10:10 betekent ‘hetzelfde zeggen’. Het verwijst naar het belijden of uitspreken van dezelfde dingen die God ook zegt of belooft. Dit betekent dat we Gods Woord en beloften erkennen en ermee instemmen in onze uitspraken.

5. Wij ontvangen geloof door het woord van God te horen. Dit kan komen door Bijbel te lezen, te luisteren naar geloofsprediking of te luisteren naar getuigenissen van anderen. Als wij zien dat God in het leven van andere wil werken, dan weten wij dat Hij ook in ons leven wil werken.

6. Het verschil tussen geloven en werken van de wet is dat geloven in Jezus Christus leidt tot rechtvaardigheid zonder dat het onze eigen verdienste is. Werken van de wet proberen daarentegen rechtvaardigheid te verdienen door naleving van wetten, wat niet mogelijk is zonder geloof in Jezus Zijn verlossingswerk.

7. In het Oude Testament zijn er vele voorbeelden van mensen die geloofden in God. Bijvoorbeeld:

- Abraham. Hij geloofde Gods belofte van een nageslacht en vertrok naar het land dat God hem zou wijzen (Genesis 12:1-4).
 - Mozes. Hij vertrouwde op Gods leiding om het volk Israël uit Egypte te leiden, ondanks tegenslagen (Exodus 3-4).
 - Jozua en Kaleb. Zij geloofden dat God hen het beloofde land zou geven, ondanks de reuzen en obstakels (Numeri 13-14).
- Dit geloof was zichtbaar door hun gehoorzaamheid aan Gods leiding, zelfs in moeilijke omstandigheden.

8. Je moet niet op je eigen prestaties roemen, maar roemen in de prestaties van Jezus, omdat onze eigen inspanningen nooit voldoende zijn voor rechtvaardigheid. Jezus Zijn offer aan het kruis heeft ons wijsheid, gerechtigheid, heiliging en verlossing gebracht. Door op Hem te vertrouwen, erkennen we dat alleen Zijn werk ons rechtvaardigt voor God, niet onze eigen verdiensten.

9. Genade en geloven gaan hand in hand. Genade is Gods onverdiende gunst die ons redding en zegeningen schenkt. Geloof is ons vertrouwen en ontvangst van Gods genadevolle gaven. Samen vormen genade en geloof de basis waarop we gerechtvaardigd worden en Gods zegeningen ontvangen.

10. Gods genade alleen is niet genoeg om rechtvaardig te worden, omdat rechtvaardiging vereist dat we Gods genadegaven door geloof ontvangen. Geloof is het actieve element waarmee we Gods genade accepteren. Zonder geloof blijft Gods genade onbenut. Rechtvaardiging komt tot stand door zowel Gods genade als ons geloof.

11. Het is belangrijk om Gods Woord te bestuderen om te begrijpen waarin God ons wil zegenen en om Zijn beloften te kennen. Dit geeft ons inzicht in Zijn wil en maakt ons bewust van de zegeningen die Hij voor ons heeft. Zo kunnen we gericht bidden en dit in geloof ontvangen.

12. Wanneer de Bijbel zegt dat Gods genade aan alle mensen is verschenen (Titus 2:11), betekent dit dat Gods genadige aanbod

van redding en vergeving voor iedereen beschikbaar is. Het is een universele uitnodiging tot verlossing door Jezus Christus, ongeacht achtergrond, zonden of verdiensten. Dit biedt hoop en mogelijkheid tot eeuwig leven. Mensen kunnen deze genade-gave ontvangen door geloof.

13. Niet waar. God heeft ons namelijk autoriteitsgebieden gegeven. Wij kunnen en mogen niet overal voor in geloof staan. Ons geloof moet gebaseerd zijn op Gods Woord en Gods principes.

14. Het is belangrijk om geloof zonder twijfels te hebben, omdat twijfel de kracht van geloof kan ondermijnen. Onwankelbaar geloof in Gods beloften brengt zekerheid en hierdoor ontvang je datgeen wat je gevraagd had. Twijfel kan het vertrouwen in Gods goedheid en macht verzwakken, wat de ontvangst van Zijn zegeningen kan beïnvloeden.

15. We kunnen twijfels vermijden door ons te richten op Gods Woord en beloften, ons geloof te voeden met gebed en omgang met andere gelovigen, en onze gedachten actief te richten op Gods waarheid en dankbaarheid. Ook het nadenken over eerdere zegeningen die God aan ons heeft gegeven zorgt ervoor dat wij twijfels kunnen afbreken.

16. Genade is Gods uitgestoken hand; geloof is onze hand die Gods genade ontvangt; volharding is het vasthouden van die handdruk, ongeacht de omstandigheden.

17. In de gelijkenis van de zaaier zijn de reacties op het gezaaide zaad vier verschillende soorten grond: langs de weg (zaad opgegeten door vogels), op rotsachtige grond (snel gegroeid, maar verdort door gebrek aan vocht), tussen de dorens (verstikt door zorgen en rijkdom), en op goede grond (vruchtbaar en opbrengend). Deze reacties symboliseren verschillende manieren waarop mensen Gods Woord ontvangen en erop reageren.

18. De ‘steenachtige grond’ in de gelijkenis van de zaaier vergetenwoordigt mensen die het Woord van God met vreugde ontvangen, maar geen diepe wortels hebben. Wanneer ze geconfronteerd worden met moeilijkheden of vervolging, geven ze snel op. Dit laat oppervlakkig geloof zien dat niet standhoudt onder druk.

19. Hebreëen 10:36 belooft dat als we volharden in geloof en de wil van God doen, we zullen ontvangen wat Hij heeft beloofd. Dit omvat Gods zegeningen, vervulling van beloften en uiteindelijk het eeuwige leven in de hemel.

20. Waar. In de Bijbel staat namelijk dat al Gods beloften in Christus ja en amen zijn. 2 Korinthe 1:20: *‘Immers, zovele beloften van God als er zijn, die zijn in Hem ja en in Hem amen, tot verheerlijking van God door ons.’*

21. Mattheüs 24:13: *‘Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.’* Deze tekst benadrukt het belang van volharding in het geloof tot het einde van ons leven. Het betekent standvastig blijven, zelfs in moeilijke tijden, om uiteindelijk de beloning van eeuwig leven te ontvangen.

22. De uitdrukking ‘de vreugde van de HEERE is uw kracht’ betekent dat de blijdschap die voortkomt uit de relatie met God ons innerlijke kracht geeft. Door vreugdevol in de Heer te zijn, worden we gesterkt en kunnen we standhouden in moeilijke omstandigheden. Door de vreugde van God kunnen wij volharden.

23. Het is belangrijk om te beseffen dat dit leven tijdelijk is en het toekomstige leven eeuwig, omdat dit ons helpt onze prioriteiten te stellen op zaken van eeuwige waarde. Het perspectief op de eeuwigheid moedigt aan om te investeren in geestelijke groei en het Koninkrijk van God, boven tijdelijke zorgen en pleziertjes.

H16 GODS GENADE DOORGEVEN

1. Het eerste is om de Heere, uw God, lief te hebben met heel uw hart, ziel en verstand. Het tweede is om uw naaste lief te hebben als uzelf (Mattheüs 22:35-40).

2. Wandelen in de wet van Christus betekent liefdevol leven, zoals Jezus deed. Het houdt in dat je God en anderen liefhebt met heel je hart, ziel en verstand. Door liefde als leidraad te nemen in al je relaties en handelingen, vervul je de wet van Christus en weerspiegelt je Zijn karakter.

3. Galaten 5:14: *‘Want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.’* Hiermee wordt benadrukt dat liefde voor anderen de vervulling van de wet is. Door anderen lief te hebben zoals we onszelf liefhebben, vervullen we de geboden van God.

4. Elkaars lasten dragen, zoals Galaten 6:2 ons opdraagt, betekent elkaar ondersteunen in moeilijke tijden. Het gaat om praktische hulp bieden, zowel emotioneel als fysiek, wanneer anderen door uitdagingen gaan. Door medeleven te tonen en actief te helpen, dragen we elkaars lasten en tonen we Jezus Zijn liefde in onze daden.

5. Liefde, zoals beschreven in 1 Korinthe 13, is geduldig en vriendelijk, zonder jaloezie of trots. Het zoekt niet zijn eigen belang en is niet verbitterd. Liefde verheugt zich over waarheid, beschermt en gelooft altijd. Het is standvastig, hoopvol en kan alles verdragen. Ware liefde is blijvend en onvergankelijk.

6. Wandelen in liefde is belangrijk voor gelovigen omdat het ons verbindt met Gods karakter en wil. Liefde is het fundament van alle geboden en vervult de wet. Het getuigt van ons geloof en brengt eenheid en vrede in onze relaties, wat Gods koninkrijk op aarde weerspiegelt.

7. Mattheüs 7:12 leert ons om anderen te behandelen zoals we zelf behandeld willen worden. Door anderen liefdevol en eerlijk te behandelen, tonen we Gods liefde en getuigen we van Zijn koninkrijk.

8. In 1 Korinthe 12 wordt de gemeente vergeleken met een lichaam. Dit beeld laat de onderlinge afhankelijkheid van gelovigen binnen de gemeente zien. Net zoals verschillende lichaamsdelen samenwerken voor een gezond lichaam, zo moeten gelovigen binnen de gemeente samenwerken en voor elkaar zorgen. Ze zijn allemaal verbonden in Christus en dienen elkaar met liefde en zorg.

9. Vergeving is belangrijk omdat God ons door Jezus Christus vergeven heeft. Door anderen te vergeven, volgen we Zijn voorbeeld en openen we ons hart voor Gods genade en vergeving. Dit proces bevrijdt ons van wrok en bitterheid, versterkt onze relaties, waardoor we in liefde en vrede kunnen wandelen. Daarnaast kan God alleen ons vergeven, wanneer wij anderen hebben vergeven.

10. Vergeving betekent het kwijtschelden van (morele) schuld en het loslaten van wraakgevoelens tegenover iemand die ons onrecht heeft aangedaan.

11. Niet waar. Het klopt dat wij iedereen moeten vergeven, maar dit betekent niet dat we dezelfde relatie hoeven te onderhouden. Je kunt ook iemand vergeven en besluiten om afstand van diegene te nemen. Denk bijvoorbeeld aan iemand die jou continu aan het mishandelen is of misbruikt. Je hoeft niet elke keer mishandeld te worden.

12. De boodschap van de gelijkenis van de onbarmhartige knecht is dat we, net zoals God ons overvloedig heeft vergeven, ook anderen moeten vergeven. Als we dit niet doen, weerspiegelt dat een onbarmhartig hart, wat Gods vergeving voor ons in gevaar brengt. Vergeving bevrijdt ons van wrok en brengt ons

in lijn met Gods rechtvaardigheid en genade. Als wij anderen niet kunnen vergeven, kan God ons niet vergeven.

13. Efeze 4:32: *‘maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.’* Wij moeten dus vriendelijk en barmhartig zijn en elkaar vergeven.

14. Mattheüs 6:14-15: *‘Want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader u ook vergeven. Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven.’* Wanneer wij dus mensen niet vergeven, zal God ons niet vergeven.

15. De voordelen van het vergeven van anderen zijn dat God ons kan vergeven, we vrede in ons hart ervaren, ons welzijn en onze relatie met God verbeteren, en onze relaties op aarde kunnen herstellen. Door te vergeven worden we gelukkiger op aarde.

16. Een voorbeeld is de kerk van Handelingen, waar allen die geloofden, alles gemeenschappelijk hadden en hun bezittingen en eigendommen verkochten om te verdelen naar ieders behoefte (Handelingen 2:44-45). Er zijn ook andere voorbeelden in de Bijbel te vinden.

17. Niet waar. Het klopt dat geldzucht, gierigheid en het vertrouwen op geld verkeerd is. Maar geld is een neutraal middel. Je kan ook goede dingen met geld doen, zoals geld geven om armen te voeden, of geld geven om het koninkrijk van God te verspreiden.

18. Jezus leert ons om vrienden te maken met behulp van geld, zodat zij ons zullen ontvangen in eeuwige tenten als wij gebrek hebben (Lukas 16:9).

19. Wanneer wij Gods goedheid en genade doorgeven aan anderen, ervaren anderen de liefde van God. Ze zullen dus God

ervaren. Dit kan er toe leiden dat mensen tot geloof komen, omdat zij Gods liefde in jou proeven.

20. Waar. Mattheüs 10:8: *‘Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets.’* God heeft ons die gaven gratis gegeven en dit betekent dat wij deze gaven ook gratis mogen uitdelen.

21. Waterstromen staan symbool voor het continu doorgeven van Gods zegeningen aan anderen, terwijl opbergpotten symbool staan voor het beperkt zijn in hun capaciteit om gezegend te worden, omdat ze de zegeningen vasthouden in plaats van door te geven. Wanneer je de zegen niet doorgeeft, kan je ook minder zegeningen ontvangen. Jij bent bedoeld om Gods zegen door te geven.

22. Het gevaar van alleen bidden voor de noden van anderen zonder praktisch te helpen is dat geloof zonder werken dood is. We moeten niet alleen bidden, maar ook actie ondernemen om in de noden van anderen te voorzien. Praktische hulp tonen laat Gods liefde zien, zoals beschreven in Jakobus 2:14-17.

H17 SLAAF VAN CHRISTUS

1. Het belangrijkste doel van de wet van Mozes is om de zonde te openbaren, tijdelijke verzoening door offerdiensten te brengen, en een beeld van God en Jezus te laten zien. De wet kon echter niemand rechtvaardig maken en was krachteloos vanwege de zondige natuur van de mens.

2. Leven in schijnvrijheid betekent dat mensen denken vrij te zijn, maar eigenlijk slaven zijn van de zonde en de duivel. Dit leven leidt tot schaamte, liefdeloosheid, geestelijke dood en uiteindelijk de hel, zonder verbond met God.

3. Genade is Gods gratis gift aan ons die we niet kunnen verdienen. Het maakt ons rechtvaardig voor God door geloof, dankzij het offer van Jezus Christus. Genade is de basis van onze rechtvaardigheid en ons nieuwe leven in Christus.

4. Jezus bedoelt dat ware vriendschap met Hem gepaard gaat met gehoorzaamheid aan Zijn geboden. Het is een vriendschap gebaseerd op een relatie waarin we Zijn wil volgen, wat leidt tot echte vrijheid.

5. De drie ‘meesters’ zijn: de wet van Mozes, de duivel en de dood, en Jezus. De wet van Mozes is streng en onvergevingsgezind, de duivel is een tiran die verwoesting wil brengen, en Jezus is een liefdevolle Heer die Zijn leven gaf om ons te redden.

6. Mensen kunnen zowel slaaf als vriend van Jezus zijn door Zijn geboden te gehoorzamen en het evangelie te verkondigen. Deze gehoorzaamheid maakt hen slaven van Zijn wil, maar Jezus noemt hen vrienden omdat Hij hen alles heeft bekendgemaakt wat Hij van de Vader heeft gehoord, wat leidt tot een diepere, intieme relatie gebaseerd op liefde en vertrouwen. Wij gehoorzamen Jezus en hebben tegelijkertijd een relatie met Jezus. Dit maakt ons zowel een slaaf als vriend van Jezus.

7. Openbaringen zijn belangrijk in het begrijpen van Gods genade. Door openbaringen weten wij wat God aan ons wil geven, en kunnen wij rechtvaardig leven. Zonder openbaring weten wij niet wat God wil geven, en kunnen wij hier ook niet in geloof voor vragen.

8. Waar. Het is onmogelijk om Gods genade te doorgronden. Gods genade is zo groot, dat God de eeuwigheid nodig heeft om Zijn genade aan ons te laten zien. Efeze 2:7-8: *‘Opdat Hij in de komende eeuwen de allesovertreffende rijkdom van Zijn genade zou bewijzen, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God.’*

BIJLAGE 1: MOEILIJKE WETTEN

1. Jezus zei dat het grootste gebod is om God lief te hebben met heel je hart, ziel en verstand, en het tweede, eraan gelijk, is om je naaste lief te hebben als jezelf. Deze geboden zijn de grondslag voor alle andere geboden in de wet. Wanneer je je aan deze geboden houdt, leef je zoals God dat wilt.

2. God vrezen betekent respect hebben voor God, zijn geboden in acht nemen, en Hem in alles gehoorzamen met ontzag, wetende dat Hij alle macht en kennis heeft.

3. Niet waar. Een meester mocht zijn slaaf niet behandelen zoals hij wilde. De wet beschermde slaven tegen mishandeling. Als een meester zijn slaaf mishandelde, bijvoorbeeld door een oog of tand uit te slaan, moest hij de slaaf vrijlaten. Deze regels zorgden ervoor dat slaven menselijk en rechtvaardig behandeld werden volgens de wet van Mozes.

4. Hoererij, overspel, gemeenschap met naaste familieleden, hetzelfde geslacht, dieren, en vrouwen of mannen van andere volken waren verboden.

5. Iemand kon onrein worden door melaatsheid, vloeiingen uit het lichaam, contact met een onrein persoon of voorwerp, of contact met een dood lichaam of kadaver.

6. De sabbat was een dag van complete rust en aanbidding voor de Heer, waarop niemand mocht werken. Het was een zegen en een feestdag van God voor de mensen, en een periode van fysieke en geestelijke vernieuwing.

7. Het jubeljaar werd elk vijftigste jaar gevierd en markeerde de vrijlating van slaven en de terugkeer van verkocht land aan de oorspronkelijke eigenaren. Het was een tijd van herstel en rust.

8. Na zes jaar dienst moest een Hebreeuwse slaaf vrijgelaten worden zonder dat de slaaf iets hoefde te betalen. De meester

moest hem zegenen met een deel van zijn bezit, zoals kleinvee, graan, en wijn, om een nieuwe start te maken. Dit systeem zorgde ervoor dat de slaaf niet met lege handen vertrok, maar met middelen om zelfstandig te leven.

9. Het doel van het hefoffer was om iets af te zonderen en aan God te geven. Het werd gegeven als vrijwillige gaven, bijvoorbeeld voor de bouw en het onderhoud van de tabernakel, en bij wettig voorgeschreven gaven zoals het losgeld en de eerstelingen van het land.

10. Bij een brandoffer konden een rund, een schaap, een geit of een (tortel)duif worden geofferd. Het doel was verzoening te doen of als een vrijwillig geschenk aan God.

11. Een zondaar moest zijn hand op de kop van het dier leggen voordat het werd geslacht. Dit zorgde ervoor dat zijn zonde overging op het dier, waardoor hij verzoening ontving en het dier zijn plaats innam voor de straf van de zonde.

12. Het nazireeërschap was een gelofte van toewijding aan God voor een bepaalde tijd. Een nazireeër mocht geen alcohol of druivensap drinken, zijn hoofd niet scheren, en niet in contact komen met een dood lichaam.

13. Het doel van de Grote Verzoendag was om verzoening te doen voor het volk Israël. De hogepriester ging het heilige der heiligen binnen en sprenkelde bloed op de ark van het verbond als teken van verzoening tussen God en het volk.

14. De tabernakel was ingedeeld in het voorhof, het heilige en het heilige der heiligen. In het voorhof mocht iedere reine Israëliet komen en hier vonden de offerdiensten plaats. In het heilige mochten alleen priesters komen, en in het heilige der heiligen mocht alleen de hogepriester eenmaal per jaar komen tijdens de grote verzoendag.

15. In de ark van het verbond lagen de twee stenen tafelen van Mozes, een kruik met het manna en de staf van Aäron. De ark functioneerde als woonplaats van God, waar God aanwezig was.

16. In het heilige bevonden zich de tafel voor de toonbroden, de gouden kandelaar en het reukofferaltaar. De tafel voor de toonbroden droeg twaalf toonbroden en had verschillende schotels, schalen, kannen en kommen. De gouden kandelaar bestond uit een voetstuk met zeven aparte armen en zeven lampen die altijd moesten branden. Het reukofferaltaar werd door de priesters gebruikt om reukwerk te verbranden.